

KUR'ÂN'DA ÇELİŞKİLİ GİBİ GÖRÜNEN İKİ ÂYETİN AÇIKLAMASI (2)

(...dünden devam)

Tevrat'ta buzağıya tapanlar hakkında şöyle deniyor: "İsrail'in Allah'ı Rab şöyle dedi: Herkes kılıcını beline kuşansın ve ordugâhta kapıdan kapıya dolaşsın ve herkes kendi kardeşini ve herkes kendi arkadaşını ve herkes kendi komşusunu öldürsün. Ve Levi Oğulları, Mûsâ'nın söylediği gibi yaptılar ve o kavimden üç bin adam kadar düştü." (Kitabı Mukaddes, Çıkış, 33/27-28)

Sanıyoruz ki âyette, Tevrat'ta anlatılan bu olaya işaret edilmiştir. Aslında bu olay, peygamberlerinin sözünü dinlemeyen Yahûdîler arasında birliğin bozulduğuna, çıkan iç savaşta kavmin birbirlerini öldürdüklerine işaretir. Bu iç savaşta birçok insan öldükten sonra nihayet Peygamberin müdahalesi sonunda barış olmuş, toplum tekrar birliğe dönmüştür.

3) Üçüncü mana ise tasavvufî manadır. Mutasavvıf müfessirlere göre "*Kendinizi öldürün*" ifadesi, daha derin bir mana taşımaktadır. Buradaki öldürmekten maksat, fiziksel bedeni öldürmek değil, nefsin şehvetlerini, kötü duygularını öldürmektir. Bedeni değil, nefsi, yani insanın egosunu, bencilliğini öldürmesidir. Nefis öldürülünce, onun kötü duyguları yok edilince ruh düzelir, insan ruhu vesveselerden kurtulup yücelir. İşte âyetin kastı, insanı kötülöklere sevk eden bayağı duyguları, nefsin alt güçlerini öldürmektir.

Bakara 54. âyet İsrâîl Oğullarıyla ilgili önemli bir kargaşayı anlatırken ikinci âyet (Nisa 29) Müslümanlara birliklerini korumalarını, haddi aşp toplumu mahvetmemelerini emretmektedir. Yani birinci âyet İsrâîl Oğullarıyla, ikinci âyet Müslümanlarla ilgilidir. Bu âyeti de açalım:

"Ey inananlar, mallarınızı aranızda bâtilla (doğru olmayan yollarla, haksız yere) yemeyin. Kendi rızânızla yaptığınız ticaret olursa başka. Canlarınızı da öldürmeyin. Doğrusu Allah, size karşı çok merhametlidir." (Nisâ: 29)

Âyette "*Nefislerinizi öldürmeyiniz!*" cümlesinde üç mana muhtemeldir. Birinciye göre Allah'ın

haram kıldığı fiilleri işleyerek, mallarınızı haksız yere yiyerek kendinizi öldürmeyiniz, toplumunuzu mahvetmeyiniz, demektir. Bu yoruma göre
öldürmeyiniz"

"öld

sözü,

mecâzîdir. İkinci mânaya göre sizden olan, kendi kardeşleriniz bulunan mü'minleri, birbirinizi öldürmeyiniz, demektir. Üçüncü mânâya göre kendinizi öldürmeyiniz, canınıza kıyıp intihar etmeyiniz, demektir. İkinci ve üçüncü mânâ, âyete daha uygun düşmektedir.

(devamı yarın..)